

SCRIPTA

Numéro Scripta : 114

Auteur(s) : Néel [vicomte]

Bénéficiaire(s) : Saint-Sauveur-le-Vicomte, Saint-Sauveur-le-Vicomte (abbaye)

Genre d'acte : pancarte

Authenticité : non suspect

Datation : 1136

Action juridique : donation

Langue du texte : latin

Analyse

Pancarte constatant diverses donations que l'abbaye de Saint-Sauveur-le-Vicomte reçut aux XIe et XIIe siècles, et qui furent confirmées par Roger le vicomte et par Algare, évêque de Coutances.

Tableau de la tradition

Éditions principales

a. Delisle Léopold, *Histoire du château et des sires de Saint-Sauveur-le-Vicomte*, Valognes, Martin, 1867, pièces justificatives, n° 48, p. 59-65.

Dissertation critique

La date de « vers 1136 » est donnée par L. Delisle.

Texte établi d'après a

Notum sit omnibus hanc cartam legentibus et audientibus quod ecclesia Sancti Salvatoris est libera ab omnibus episcopalibus consuetudinibus, et a tempore vetuli Ricardi comitis et Rogeri vicecomitis, qui ecclesiam inchoavit et liberam eam construxit, qui pro hac libertate ecclesiam Sancti Nicholai de Hulmo et vicum qui vocatur Gishaula in eadem villa Sancte Marie Constanciensi concessit. Deinde Nigellus vicecomes, qui ibi monachos posuit et abbatiam inde fecit, ab omnibus consuetudinibus sibi pertinentibus ex toto eam liberam et quietam fecit. Nepotes autem ejus, Nigellus videlicet et Rogerius, hanc honorifice tenentes, suis propriis possessionibus augmentaverunt et extulerunt. Ipsi enim dederunt molturam totius terre abbacie que est in villa Sancti Salvatoris eidem abbacie. Et quia in suo molendino sine moltura et loco monachi molebant, dederunt eis terciam partem aque ad suum molendinum ; quod si aliquo infortunio molere non poterit, sine moltura et loco molant ad molendinum domini. Terramque Evrardi Tonellarii dederunt in Fredevilla, et omnes ecclesias quas habebant in sua terra et in suo dominio, scilicet ecclesiam Treheville, et ecclesiam Columbe, et ecclesiam de Sella Suave, et ecclesiam Sancti Johannis de Bosco, et si quid est in sua terra et in suo dominio quod ad ecclesiam pertineat, pro uno monacho quem in ecclesia posuerunt. Hiis testibus : Hunfrido de Hoivilla, Mampinel, Rogero camerario, Willelmo et Auschero de Redvers.

Iterum dedit idem Nigellus vicecomes, concedente fratre suo Rogero, eidem abbacie totam terram Dosardi in Escallevilla, quietam ab omnibus consuetudinibus, perhenniter possidendam, et pratum quod suum est sub ecclesia Sancti Johannis in villa Sancti Salvatoris. Et dominus abbas Hunfridus et monachi, preter orationes et beneficia ecclesie, dederunt eis pro his quinque marcas argenti. Hiis testibus : Sellone Burnof, Unfrido de Hoivilla, Mampinel, Carbonello de Rafovilla, Alano de Hulmo.

In Trehevilla dedit Nigellus vicecomes abbacie unam acram terre que est in media villa, ad granciam monachorum faciendam. Teste Carbonello de Rafovilla.

Similiter dedit totam terram Radulfi Estricart, ubicumque tenet, pro qua quoddam monille aureum habuit de abbate Unfrido et monachis. His testibus : Rogero camerario, Mampinello, Carbonello, Alano de Hulmo.

Sciant etiam omnes quod monachi Sancti Salvatoris omnes decimas et maxime medietatem campartorum, quod est decima, pro quo inceptum fuit, totius terre Nigelli vicecomitis et suorum omnium hominum, diracionaverunt in curia sua, quibusdam eis militibus et vavassoribus contradicentibus, quibusdam concedentibus, et ibi nemine resistente, sed omnibus adquiescentibus, iudicatum est atque diffinitum ut abbacie ex tunc et deinceps recta decima et maxime medietas campartorum a predictis sine calumpnia redderetur. His testibus : Willelmo de Bruis, Ricardo de Ansgervilla, Rogero de Rufo Campo, Walterio de Hainou, Rogero Suhart.

Symon de Mareio dedit abbacie Sancti Salvatoris totam ecclesiam Sancti Martini de Levilla, cum omni decima ejusdem ville, et totam terram de elemosina ipsius ecclesie, scilicet undecim acras terre, et totam decimam molendinorum suorum et omnium pescheriarum suarum de Mareio. Quam donationem concesserunt et confirmaverunt Nigellus videlicet et Rogerus vicecomites et manu tenuerunt, pro animabus omnium antecessorum suorum. Henricus quoque de Agnels hanc donationem concessit et propria manu super altare posuit.

Emma, uxor Radulfi de Mareio, et filia ejus Albereda dederunt abbacie Sancti Salvatoris terram quam habebat in dote sua, que adjacet Breteville et Guillemaisnil, pro animabus suis, et pro anima Radulfi viri sui, et Symonis filii aliorumque predecessorum suorum. Et dominus abbas Unfridus et monachi, preter orationes et beneficia ecclesie que eis concessit ipse et omnis conventus in capitulo, dedit matri triginta solidos et filie quamdam sericam succinctam, concedente Nigello vicecomite et testimonium perhibente. His testibus : Radulfo Sur bosc, Willelmo filio Roberti, Osmundo de Brichebot, Roberto filio Hamonis, Picot nepote prioris.

Similiter Petrus sacerdos de Trehelvilla et Willelmus et Radulfus, filii ejus, dederunt abbacie Sancti Salvatoris terram que est in tribus locis juxta terram nostram et capellam Sancti Michaelis, et decimam terre nostre et supradicte date. Et hec terra est apud Sanctum Germanum de Direch. Quam donationem concessit et confirmavit Rogerus vicecomes, post mortem fratris sui Nigelli. Hiis testibus : Gaufrido filio Willelmi, Willelmo Florido, Guillelmo Carbonello, Willelmo de Salceo.

Gaufridus filius Willelmi concessit abbacie Sancti Salvatoris, presente Rogero vicecomite, theloneum ex hominibus omnibus in nudinis Sancti Georgii de Podiis, et decimam unius molendini in Trehelvilla, et in Maisnilleio decimam alterius molendini. His testibus : Willelmo Carbonello, Mampinel.

Guillelmus Carbonnel, presente Rogero vicecomite et testimonium per[h]ibente, concessit abbacie Sancti Salvatoris totam decimam omnium molendinorum suorum, ubicumque fuerint, pro anima fratris sui Ranulfi, concedentibus fratribus suis.

Robertus de Rosel et Hadusa, uxor sua, et Radulfus et Malvesinus, filii sui, dederunt abbacie Sancti Salvatoris omnem decimam totius terre sue quam habent in parrochia Sancte Marie de Podiis, pro animabus antecessorum omnium suorum et pro anima Ranulfi Carbonelli. His testibus : Rogero vicecomite, Willelmo Carbonello, Hugone, Pagano, fratribus suis.

Robertus de Belgevilla, quando suscepit monachalem bapitum, dedit abbacie Sancti Salvatoris tres quartarios frumenti in molendino ipsius Belgevilla, concedentibus filiis suis omnibus, presente Nigello vicecomite et concedente. His testibus : Mampinello, Gaufrido filio Guillelmi.

Richardus Chananeus dedit abbacie Sancti Salvatoris terram quam habebat in Longa villa et in Giroldi villa, de matrimonio sue matris, concedente Hadevisa filia Radulfi de Belgevilla, et filio ejus Radulfo, et marito ejus Roberto. Quod concessit et testis extitit Nigellus vicecomes juvenis. His testibus : Radulfo Docto, Folefranco, Osmundo de Brichebot, Gaufrido de l'Esclusa.

Similiter Robertus de Magna villa et uxor ejus Hadevisa et filius ejus Radulfus dederunt abbacie Sancti Salvatoris decem acras terre in Radulfi villa et seipsos post mortem suam, cum omnibus rebus quas habebunt. His testibus : Radulfo Sueno, Osmundo de Brichebot, Ricardo Franco, et ex sua parte Radulfo de Blihou et Ricardo filio Radulfi. Radulfus de Begelvilla dedit abbacie Sancti Salvatoris omnem decimam totius terre sue quam habet in parrochia Sancte Marie de Podiis, concedentibus omnibus fratribus suis. His testibus : Rogero vicecomite, quo presente facta fuit donatio, Gaufrido filio Willelmi, Picoto nepote prioris, Roberto filio Hamonis.

Nigellus vicecomes Sancti Salvatoris, qui abbatiam inchoavit, dedit in Perceio eidem abbacie ecclesias cum decimis earumdem, et decimam totius redditus ejusdem ville. Postea, quando Rogerus vicecomes patriam rehavuit, ecclesias cum decimis et redditibus omnibus Sancto Salvatore reddidit.

Similiter idem Nigellus vicecomes dedit Sancto Salvatore Ricardum de Podiis, cum ecclesia et decima et omni terra quam tenebat de illo in eadem villa, et terram de Bernardi villa, et unum vavassorem in Butevilla. Dein, quando Willelmus Floridus pannos religionis apud Savigneium accepit, de ecclesia et de omni supradicta terra

abbatiam hereditavit, presente Rogero vicecomite et testimonium perhibente hancque donationem concedente. His testibus : Willelmo Pinel, Willelmo Carbonnel, Hugone, Pagano, fratribus ejus, Gaufrido filio Willelmi, Roberto Hamonis filio.

Picart de Sancto Salvatore et Lecelina, uxor ejus, dederunt abbacie ad mortem suam omnes domos suas quas habebant in burgo Sancti Salvatoris, cum omni terra sua, et omnia que habebant pro animabus suis. Rogerus quoque vicecomes et Nigellus, frater ejus, hanc donationem concesserunt. His testibus : Mampinello, Carbonello de Rafovilla, qui tunc erat dapifer, Roberto filio Hamonis.

Willelmus Carbonel dedit abbacie Sancti Salvatoris, presente Rogero vicecomite, terram que appellatur des Galgers, que est in villa Sancti Salvatoris, pro fratre suo Rogero, quem in ipsa ecclesia monachum fecit. Testibus his : Rogero camerario, Mampinello dapifero, Osmundo de Brichebec, Picoto nepote prioris.

Rogerus vicecomes, frater Nigelli, et Cecilia, uxor ejus, dederunt abbacie Sancti Salvatoris decimam omnium escarum et potus domus sue, ubicumque fuerit, sive in Normannia sive in Anglia, et pratum quod situm est sub nova ecclesia Sancti Salvatoris, pro animabus suis et pro anima fratris sui Nigelli omniumque predecessorum suorum. Decimam vero omnis venationis sue, sive in hais Lutumerie sive in aliis locis ubicumque ceperit, idem Rogerus, similiter dedit, presente Algaro, Constanciensi episcopo. His testibus : Gaufrido filio Willelmi dapifero, Willelmo Pinel, Willelmo Carbonel, Hugone et Pagano, fratribus suis, Henrico de Agnels.

Similiter idem Rogerus vicecomes ecclesias Fredeville et Escalleville, post mortem Henrici regis, abbacie Sancti Salvatoris reddidit, et eas, quandiu vixit, ecclesia eadem in pace tenuit.

In Turgisvilla dedit Willelmus Pinel quinque acras terre, et ecclesiam cum decima totius terre quam ibi tenet, et decimam omnium salinarum suarum. Deinde Willelmus Pinel, filius ejus, quando ipsam terram tenuit, presente Rogero vicecomite, hanc donationem concessit et manu sua super altare posuit, et dominus abbas Unfridus et monachi pro terra quadraginta solidos et pro ecclesia et decimis unum anniversarium et beneficia ecclesie ei dederunt. His testibus : Rogero vicecomite, Willelmo Carbonel, Hugone, Pagano, fratribus ejus, Gaufrido Willelmi filio dapifero.

Rogerus de Sotevast dedit abbacie Sancti Salvatoris ecclesiam Sancti Broelii de Gersoi, cum omni decima ejusdem ville, pro anima patris sui Radulfi, qui [apud] eandem abbatiam sepultus est. Postea Willelmus de Magna villa, frater ejus, pro morte Symonis de Mareio, hanc donationem, presente Nigello vicecomite et Rogero fratre suo, concessit et confirmavit propriaque manu super altare posuit. Deinde Johannes, filius ejus, et filiulus omnium monachorum, hanc donationem in vita patris sui et post mortem ejus concessit et confirmavit. Dominus vero Unfridus abbas et monachi eidem Joanni loci [beneficia], causa Ranulfi Carbonelli, dederunt. Teste Avenello, et Roberto monacho, filio Anscheri.

Rogerus vicecomes dedit ecclesiam de Alvers.

Has quoque donationes supradictas omnes ipse Rogerus vicecomes proprio ore sic confirmavit, dicens : « Ego Rogerus vicecomes has predictas elemosinas confirmo tam ore proprio quam sigillo, » in presentia Algari, Constanciensis episcopi, qui omnes supradictas elemosinas contradicentes et diripientes sub anathemate proprio, nisi respiscant, posuit.